

Mowa kanclerza Rosji Gawriła Gołowkina w dniu zawarcia pokoju w Nystad, 1721 r.

Dzięki sławnym i walecznym czynom wojskowym i politycznym waszej cesarskiej wysokości [Piotra I], dzięki jedynie waszej nieustrudzonej pracy i kierownictwu, my, wasi wierni poddani, zostaliśmy z mroku niewiedzy wprowadzeni na arenę sławy całego świata [...]. Abyśmy jednak nie na próżno tutaj [...] przybyli, ośmielamy się, my, senat, [...] najpokorniej błagać w imieniu poddanych wszystkich stopni całego narodu wszechrosyjskiego państwa [...], abyście na znak naszego skromnego uznania za tyle nam i całej naszej ojczyźnie dobrodziejstw udzielonych, przyjąć od nas zechcieli tytuły OJCA OJCZYZNY, PIOTRA WIELKIEGO, imperatora wszechrosyjskiego najchwalebniejszym waszej wysokości poprzednikom [...] już od kilkuset lat jest nadawany, a obecnie nadaje się wielu potężnym władcom; a imię wielkiego za wielkie wasze czyny i wedle waszego dostojęstwa [...]; co zaś dotyczy imienia OJCA OJCZYZNY, to my, chociaż nie jesteśmy godni tak wielkiego ojca, darowanego nam dzięki łasce boskiej, ośmielamy się go dodać za przykładem starożytnych [...].

Wiek XVI–XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa: WN PWN, 1999, s. 377–378.

Praca z materiałem

1. Wyjaśnij, w jaki sposób współcześni carowi politycy uzasadniali nadanie mu przydomka Wielki.
2. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, odpowiedz, którą wojnę kończył pokój w Nystad oraz jakie znaczenie miała ona dla Rosji.
3. Przypomnij, za przykładem których „starożytnych” politycy rosyjscy zdecydowali się nadać carowi tytuły „ojca ojczyzny” i „imperatora”. Skorzystaj z wiedzy pozaźródłowej.
4. Na podstawie wiedzy pozaźródłowej podaj reformy Piotra I, które wyprowadziły Rosję „z mroku niewiedzy” „na arenę sławy całego świata”.